

[Hændelsesministeren.]

et problem mellem den fremmede stat og rederiernes hjemland.

Medens man formentlig også fra reder-side, vil være indstillet på i vidt omfang at imødekomme rimelige krav om udlevering af dokumenter og oplysninger, er der i de senere år forekommet eksempler på, at der stilles krav, som også ud fra et jurisdiktions-synspunkt må anses som urimelige, og der har derfor under det internationale samarbejde, der er omtalt ovenfor, været fuld enighed om, at der også på dette område bør tilvejebringes en lovhjæmmel, der gør det muligt i en given situation at forbyde rederne at udlevere dokumenter og oplysninger til fremmede myndigheder. Nogle lande har, som nævnt i bemærkningerne, allerede skaffet sig en sådan hjemmel. Under de nordiske drøftelser har der ligeledes været enighed om at søge tilvejebragt den fornødne lovhjæmmel på dette område, og Sverige har, som det fremgår af bemærkningerne, allerede med virkning fra 1. juli 1966 en sådan hjemmel. For Norges, Finlands og Danmarks vedkommende er der som resultat af det stedfundne samarbejde udarbejdet i det væsentlige overensstemmende lovforslag om dette spørgsmål, og der har herunder været lagt stor vægt på, at denne lovgivning gennemføres så vidt muligt samtidigt.

Også med hensyn til hjemmelen til at forbyde udlevering af oplysninger og dokumenter gælder det, at det har været en forudsætning, at bestemmelserne først skal anvendes efter nærmere konsultation mellem de interesserede søfartslande.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale begge lovforslag til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg tillader mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Forslaget omfatter 180 personer, der søger dansk indfødsret ved naturalisation. Ved

de to tidligere indfødsretslove i dette folketingsår er der meddelt indfødsret til i alt 558 personer.

Jeg gør særligt opmærksom på, at Hendes Kongelige Højhed Tronfølgerens forlovede, grev Henri de Monpezat, er medtaget på lovforslaget, idet der foreslås tillagt ham dansk indfødsret fra den fastsatte bryllupsdag, 10. juni 1967.

Jeg anbefaler lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Kjeld Olesen* til kirkeministeren:

„Finder ministeren det rimeligt, at præster har stemmeret i menighedsrådene?“

Kjeld Olesen: Jeg har spurgt kirkeministeren, om ministeren finder det rimeligt, at præster har stemmeret i menighedsråd; det ligger jo næsten i spørgsmålet, at jeg ikke selv synes, det er rimeligt, at de har denne stemmeret, og der skal ikke megen forklaring til for at vise hvorfor. Som loven er udformet, er det sådan, at alle fast ansatte præster er fødte medlemmer af menighedsrådene, og det betyder, at man i nogle råd har indtil flere præster siddende. Alle har de beføjelser som de folkevalgte medlemmer, når man lige undtager spørgsmålet om præsteansættelser. Det har mange steder medført, at en præst er formand for menighedsrådet, altså formand for et folkevalgt organ, der på adskillige områder er hans overordnede. Jeg kender eksempel på et menighedsråd med en sådan sammensætning, at de 3 præsters stemmer er afgørende ved mange afstemninger. Jeg mener, vi trænger til rene linjer her. Hvis man ønsker, at menighedsrådsvalgene skal være udtryk for demokrati, så må det være de folkevalgte alene, der træffer afgørelserne, og skulle en præst ønske at blive regulært

[Kjeld Olesen.]

medlem af et menighedsråd, ja, så må han lade sig opstille på samme måde som andre borgere. I kommunale råd deltager embedsmændene i møderne. Noget tilsvarende må kunne indføres for menighedsråd, således at præster har mulighed for at udtale sig — men altså også kun det.

Kirkeministeren (Orla Møller): Må jeg til det stillede spørgsmål straks sige, at jeg ikke finder besvarelsen så enkel og ligetil, at jeg uden videre kan svare med et klart ja eller et nej, og formentlig ville spørgeren også, og med føje, føle sig mindre tilfreds med et så kort svar.

Indtil begyndelsen af dette århundrede var den lokale kirkelige administration hovedsagelig hos præsten, og da vi i 1903 fik menighedsrådene, var det vel nærmest selvfølgelig, at præsten også deltog i den lokale kirkelige administration som født medlem af rådet. Menighedsrådsloven af 1903 og alle efterfølgende menighedsrådslove foreskrev derfor, at præsten skulle være dette. Når man således forlangte, at præsterne skulle være medlemmer af de stedlige menighedsråd, var det tidligere noget nærmest selvfølgeligt, at de også burde have adgang til at deltage i afstemningerne. I dag kan man se anderledes på det, og jeg stiller mig absolut ikke uforstående over for det rejste spørgsmål.

På et enkelt område har, som hr. Kjeld Olesen allerede gjorde opmærksom på, lovgivningen foretaget indskrænkninger i præsternes ret til at være med i afstemninger, nemlig når det drejer sig om indstilling til et embede. Det har den begrundelse, at der ved en kirke kan være to eller flere præster, og så bør de enkelte præster ikke være med til at bestemme, hvem de skal have som kollega. En sådan afgørende argumentation mod, at præster har stemmeret i menighedsrådet, kan vanskeligt findes på noget andet punkt inden for den kirkelige administration, og jeg vil gerne præcisere, at jeg ud fra saglige synspunkter finder det rimeligt og naturligt, at præsterne i hvert fald er medlemmer af menighedsrådene. Jeg vil tro, at det ville være et stort tab, hvis præsterne gled ud af menighedsrådene som fødte medlemmer. Det bør efter min opfattelse

være en pligt for alle præster at være medlemmer af og deltage i menighedsrådets forhandlinger.

I forhold til dette finder jeg det mindre væsentligt, om de tillige skal have stemmeret. Dette kan der argumenteres både for og imod, men det skal jeg afholde mig fra, for den strukturkommission, som er nedsat, og som arbejder med mange af folkekirkens problemer, arbejder også med en revision af hele menighedsrådslovgivningen, og jeg tror, tingets medlemmer vil være enige med mig i, at det vil være urigtigt af mig på nuværende tidspunkt at fremsætte min uforgribelige mening om, hvilket resultat strukturkommissionen skal komme til på dette område.

Det rejste spørgsmål har inspireret et københavnsk dagblad til en artikel med overskriften: „Sin egen overordnede“, og spørgeren begrundede sit spørgsmål med en tankegang, som også kom til udtryk i dette blad. Artiklen hævder, at i en vis forstand er et menighedsråd en præsts arbejdsgiver, og der er noget uheldigt i, at præster bringes i den ejendommelige situation at være deres egen overordnede gennem sæde i et ellers folkevalgt organ. Må jeg hertil sige, at menighedsrådene nok har en hel del beføjelser, men at de ikke er præsternes arbejdsgivere, end ikke i „en vis forstand“, som det med en vis forsigtighed siges i den omtalte artikel. Jeg henleder opmærksomheden på menighedsrådslovens § 26, hvorefter præsten i sin embedsførelse er uafhængig af menighedsrådet, en besynderlig ordning hvis menighedsrådet var arbejdsgiver. Jeg er overbevist om, at den kirkeminister, der vovede at forsøge at ændre dette forhold, ville komme ud for en vældig storm i den danske kirke og hurtigt blive overbevist om sin komplette uforstand, når det drejede sig om kirkelige traditioner her i landet. Argumentationen, der er anvendt, kunne måske få betydning et andet sted: dér, hvor kirkens funktionærer er indvalgt i menighedsrådene, for de bliver nemlig deres egne arbejdsgivere.

Må jeg slutte med at sige, at forhåbentlig har mit svar været så vagt i konturerne, at jeg ikke har angivet en klar retningslinje for strukturkommissionen, men på samme tid åbenbart, at jeg har stor sympati for de

[Kirkeministeren.]

tanker, der ligger bag spørgerens spørgsmål. Jeg håber så, at han har noget at have sympati i.

Kjeld Olesen: Jeg siger ministeren tak for sympati og udtrykker håbet om, at man, når revisionen nu skal foretages, kan få taget det sidste „bette nøk“ og altså også få indført demokrati, når det gælder menighedsrådene.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Bomholt* til socialministeren:

„Det var en forudsætning for lov nr. 333 af 19. december 1959 om krigsulykkesforsikringsrente til enker efter visse fiskere, at fiskerenker fik samme årlige bistand som sømandsenker; der er siden sket en forskydning mellem de to grupper. Vil ministeren medvirke til, at de to grupper fortsat sidestilles?“

Bomholt: Det er som folketingsmand for landets største fiskerby, jeg føler mig forpligtet til at stille spørgsmålet.

Sagen er af meget ringe økonomisk rækkevidde; men det hænder jo, at der bag de små ting rejser sig et stort problem om retsindighed. Jeg var i sin tid stærkt engageret i den løsning, som langt om længe blev fundet, og som gik ud på, at enker efter fiskere, der havde mistet livet under verdenskrig II, blev sidestillet med sømandsenker, og der var i tinget enighed herom.

Jeg har siden fra fiskerenker modtaget forskellige henvendelser, der synes at vise, at de to beløb har fjernet sig fra hinanden til minus for fiskerenkerne, og det, jeg da tillader mig at anmode om, er, at socialministeren lader foretage en nærmere undersøgelse af forholdene. Da det drejer sig om få enker, kan en sådan undersøgelse formentlig hurtigt gennemføres. Det bliver sikkert nødvendigt også at inddrage krigsulykkesforsikringens renteudbetalinger i undersøgelsen, for at der kan gives en klar oversigt over de to gruppers økonomiske situation.

Skulle det da til slut vise sig, at fiskerenkernes økonomi står i et mindre gunstigt

forhold til den almindelige udvikling, især til sømandsenkernes pensioner, tør jeg vel gå ud fra, at socialministeren vil drage de nødvendige konsekvenser.

Socialministeren (Bundvad): Indledningsvis vil jeg gerne om det historiske forløb af denne sag give nogle få oplysninger.

Såvel enkerne efter krigsforliste sømænd som enkerne efter de krigsforliste fiskere fik som alle andre enker efter mænd, der omkom under udøvelse af deres erhverv, tillagt en kapitalerstatning i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykker. Herudover fik begge grupper af enker i henhold til en i 1945 gennemført ændring i loven om krigsulykkesforsikring for søfarende tillagt en yderligere kapitalerstatning. Så vidt fulgtes de to grupper af enker ad. Forskellen mellem de to grupper opstod derved, at der ved den nævnte ændring blev tillagt sømandsenkerne en supplerende årlig rente, hvilket ikke var tilfældet for fiskerenkerne. Begrundelsen herfor var, at fiskerierhvervet ved forhandlingerne forud for den nævnte lovændring ikke fandt at kunne bære de udgifter, der ville være forbundet med at tillægge fiskerenkerne en tilsvarende årlig renteydelse. Denne forskel i ydelserne til de to grupper enker blev endnu mere udpræget i 1958, hvor der blev foretaget en ændring i reglerne for beregning af supplerende rente til sømandsenkerne, og det var for at bøde på denne forskel, at loven af 19. december 1959 for fiskerenker blev gennemført. Den supplerende rente til sømandsenkerne varierede på daværende tidspunkt mellem 200 kr. og 600 kr. månedlig afhængigt af, hvor stor en kapitalerstatning der allerede var udbetalt til de pågældende.

For at finde en administrativt praktisk løsning — og det var den, hr. Bomholt henviste til — valgte man i 1959-loven at tillægge enkerne efter krigsforliste fiskere en fast, ikke-indtægtsreguleret ydelse på 269 kr. månedlig svarende til det dengang gældende grundbeløb for en enkepensionist bosat i en købstad.

Dette beløb er blevet dyrtidsreguleret på sædvanlig måde, og det udgør i dag 396 kr. månedlig. Derimod er det ikke blevet forhøjet i takt med de forhøjelser, der i øvrigt er sket i enkepensionen, som i dag

[Socialministeren.]

udgør 517 kr. månedlig. Det drejede sig i sin tid om i alt 71 enker, der er født mellem 1876 og 1924; der er altså adskillige af dem, som i dag ved siden af den særlige enkeydelse har en supplerende folkepension.

Jeg er særdeles villig til på ny at se på disse enkers forhold, og jeg har allerede bedt direktoratet for ulykkesforsikring, der administrerer denne særordning, om nærmere oplysninger — derunder også det, som hr. Bomholt efterlyste: om de stigninger, der i den forløbne tid har fundet sted i renten for sømandsenkerne. Når disse oplysninger foreligger, vil sagen blive taget op til en forhåbentlig tilfredsstillende løsning.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 27) findes i tidenden sp. 674, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 231).

Der var stillet 34 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden næstformand (Thestrup): Sammen med denne sag foretages de tre følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 26) findes i tidenden sp. 362, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 187).

Der var stillet 26 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Henry Christensen, Alfred Bøgh, Jens Frandsen, Poul Hartling og Ib Thyregod.*

Underændringsforslag

til

ændringsforslag nr. 7 i udvalgets betænkning.

I den i ændringsforslag nr. 7 i udvalgets betænkning foreslåede affattelse af lovforslagets § 23 udgår i stk. 1, 1. punktum, ordene „og kommunen, kirkelige afgifter“.

Bemærkninger.

Underændringsforslaget går ud på at bevare fradragsretten for personlige skatter til kommunen samt kirkelige afgifter.

Finansministerens ændringsforslag tilsigter ikke alene at ophæve retten til i den skattepligtige indkomst at fradrage erlagte statskatter, men yderligere også at ophæve adgangen til fradrag for de kommunale indkomstskatter m. v.

Denne virkning har venstre under alle de førte skatteforhandlinger taget klar afstand fra.

Med de senere års stærke vækst i de kommunale budgetter og med det vidt forskellige indkomstgrundlag, som gælder mellem kommunerne, er der allerede sket en yderst skæv udvikling i byrdefordelingen, således at borgerne i de såkaldte fattige kommuner må betale en procentvis langt højere indkomstskat end borgerne i de „rige“ kommuner.

Bevarelsen af fradragsretten for de kommunale skatter har hidtil bevirket en vis udleveling af dette skæve byrdefordelingsforhold.

Ophæves denne ret nu, vil det betyde en yderligere skævhed, der vil begunstige de i forvejen „rige“ kommuner og til gengæld lægge endnu større byrder på de kommuner, hvis borgere har de laveste gennemsnitsindkomster.

En sådan virkning betragter mindretallet som urimelig og asocial.

Anden behandling af forslag til lov om kommunal indkomstskat.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 37) findes i tidenden sp. 362, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 187).